

RECORD DE MANUEL MIQUEL I PLANAS

El 31 d'agost proppassat moria a Barcelona Manuel Miquel i Planas, professor i estudiós de la nostra llengua. Havia nascut a Sant Adrià de Besòs el 18 de desembre de 1916. Havent mort el seu pare quan ell tenia disset anys, va haver de fer costat a les seves germana i mare al domicili particular. Un cop morta la mare, contragué matrimoni l'any 1972 amb Helena Vidal i Melines, comptable d'una important empresa, amb qui ha conviscut fins a la mort.

Manuel Miquel era professor mercantil i fou, durant tota la seva vida professional, secretari de la direcció de la Mutua General de Seguros. El seu patriotisme el portà a l'amor per la llengua. Essent ja professor de català, es féu ben aviat soci d'Òmnium Cultural, entitat dedicada a la promoció de la cultura catalana, fundada el 1961, en la qual fou creada la Comissió Delegada d'Ensenyament del Català (DEC). Clausurada el 1963 la seu d'Òmnium del palau Dalmases del carrer de Montcada, l'esmentada Comissió Delegada va aixoplugar-se sota el nom de Centre d'Estudis Francesc Eiximenis, i així continuà l'activitat en un pis del passeig de Gràcia, 42.

Els professors de català, per indicació de Joan Triadú, van aplegar-s'hi, i per orientar i cohesionar les seves activitats van constituir tres seccions, anomenades Seminaris. Foren: el de Millorament, el de Relacions Públiques i el de Didàctica.

Aquest darrer el dúiem Manuel Miquel i Planas i jo mateix. La primera missió de què ens vam ocupar fou preparar les lliçons d'uns cursos de català per correspondència. Havent-se exhaurit la gramàtica *Signe*, vam decidir, amb Manuel Miquel, de servir-nos d'un volumet d'*Ortografia* de Marvà, de què era fàcil trobar exemplars, i vam preparar uns exercicis de nivell elemental per als cursos per correspondència. Preparàrem també un curs mitjà de català. Foren els cursos de la DEC, que seguiren nombrosos estudiants, en el transcurs de deu anys. Després s'examinaven als locals del CICF. Així es formaren molts dels qui esdevingueren professors de català, i que tan útils foren en l'arribada de la democràcia per a la normalització de la nostra llengua.

A fi d'incentivar l'estudi de la llengua entre els professors i mantenir-los cohesionats i en contacte, l'any 1965, amb Manuel Miquel, vam proposar i decidir de muntar unes «cartes» adreçades al conjunt de professors, oferint-hi notes lingüístiques i d'interès general. Manuel Miquel preparà unes fitxes en què els professors formulessin consultes que serien respostes a les esmentades «car-

tes». I així el mes de desembre de 1965 se'n publicà i trameté la primera, en cistostil.

M. Miquel s'ocupà d'aplegar consultes i articles, revisar-los i fer les gestions per editar-los. Ell dugué a terme una tasca carregosa i poc coneguda per tirar endavant aquestes «cartes» mensuals, que, a partir del número de setembre de 1966, dugueren la capçalera «carta-circular exclusivament per als socis», que fou modificada des de desembre 1967 - gener 1968 en «Butlletí dels Seminaris d'Ensenyament de Català. Circular adreçada exclusivament als professors», i a partir del núm. 56, any VI, gener de 1971, la capçalera, ja impresa, era «Butlletí interior dels seminaris d'ensenyament de català. DEC. Òmnium Cultural». El darrer número, que duu el 110, és de setembre de 1976, després, doncs, de deu anys.

Manuel Miquel no sols feia la feina molt meritòria de dur endavant el Butlletí, sinó que hi col·laborà amb abundància. És l'autor de la secció *Ho sabíeu?*, en què especificava el significat de paraules i locucions, o poc conegudes o que el parlant confonia; *La paraula al vent*, de finalitat semblant; *Florilegi*, en què aportava fragments amb reflexions notables d'autors literaris catalans, i tants retalls més que anaven sense signatura; i hi col·laborà també amb articles extensos sobre aspectes del català, com ara sobre els verbs *ésser* i *estar*, i unes importants «Notes sobre el sistema verbal català» de gran extensió.

Poc després de l'esmentat setembre de 1976, aparegué «Escola Catalana», publicació de la Delegació d'Ensenyament Català d'Òmnium Cultural, en què durant molts números col·laborà Manuel Miquel redactant alguna de les mateixes seccions que publicà al Butlletí.

El novembre de 1964, la professora Teresa Miquel, de Reus, comunicà a Triadú que es proposaven de fer uns cursos de català per correspondència per a aquelles comarques. Aquest darrer de seguida ens parlà de la conveniència que el nivell i l'orientació dels textos reusencs fossin concordants amb les lliçons del curs que havíem fet a Barcelona. Des de Reus, Teresa Miquel i Ramon Amigó trametien a Manuel Miquel les lliçons que anaven preparant. Aquest me les mostrava i les comentàvem; era el mateix Manuel Miquel qui escrivia als reusencs fent-los les observacions i comentaris que havíem convingut i portant, doncs, el pes de la feina.

Fou soci de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (secció de Llengua i Literatura) d'on va passar a la nova Societat Catalana de Llengua i Literatura el 1986.

Posteriorment, i mantenint-se en el servei a la llengua, a invitació de Ramon Aramon, també es féu soci de «Llengua Nacional», en la revista de la qual col·laborà.

L'activisme de Manuel Miquel a favor de la llengua, de vegades tan sacrificat i a canvi de res, s'ha mantingut fins al seu decés a vuitanta-quatre anys.